

H.C.ANDERSEN

Povești

Traducere
Ioana Patrichi

CUPRINS

Rătușca cea urâtă	5
Porcarul și fata de împărat	14
Hainele cele noi ale împăratului	19
Micuța sirenă	23
Lebedele	40
Soldățelul de plumb	57
Privighetoarea	62
Berzele	72
Pantofiorii roșii	77
Degețica	84
Crăiasa zăpezii	
Cea dintâi poveste	93
Cea de-a doua poveste	94
Cea de-a treia poveste	99
Cea de-a patra poveste	104
Cea de-a cincea poveste	110
Cea de-a șasea poveste	114
Cea de-a șaptea poveste	117
Povestea unui gât de sticlă	121
Claus cel Mare și Claus cel Mic	129
Tovarășul de drum	140

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANDERSEN, HANS CHRISTIAN

Povești / H.C. Andersen ; trad.: Ioana Patrichi. -
Mușătești : Tana, 2018
ISBN 978-973-1858-99-9

I. Patrichi, Ioana (trad.)

821.113.4-93-34=135.1

© Editura Tana pentru prezenta traducere

Pentru comenzi și informații, ne puteți contacta la:

- tel: 0726-71.01.41, 0743-146.673,
- e-mail: edituratana@yahoo.com
- www.edituratana.ro

Rățușca cea urâtă

Era o vară frumoasă cu holde aurii; ovăzul se întindea în lanuri verzi, iar fânul cosit fusese făcut căpițe. O barză se plimba cocoțată pe picioarele ei lungi și roșii, clămpănind în grai egiptean, așa cum învățase de la mama ei. De jur împrejurul ogoarelor și pășunilor se aflau păduri mari cu izvoare, pârâuri și heleștee. Tare frumos era!

Acolo, scăldat în lumina soarelui, era un vechi conac înconjurat de ziduri și șanțuri adânci unde mărăcinișul crescuse atât de mare, încât copiii nu s-ar fi văzut de el și unde, din cauza desişului și a crengilor încâlcite una în cealaltă, te puteai rătăci ca într-o pădure. În acest mărăciniș o rățușcă își așezase cuibarul și acum clocea; dar, pentru că nu venea nimeni să o vadă, așteptarea o plictisea foarte tare.

În sfârșit, iată că ouăle începură să crape unul câte unul, rățuștele ițindu-și capetele din găoace. „Mic-mic!” se auzea în cor.

„Mac-mac!” spuse mama rață și toate începură să mănânce și să privească în jur la iarba cea verde.

– Ce lume mare și frumoasă! se minunau rățuștele, bucurătoare că aveau mai multă libertate decât în găoacele ouălor.

– Să credeți voi că este toată lumea, le spuse mama. Întinderea ei este foarte mare, departe, dincolo de mărăciniș, până la ogoarele preotului.... Nici eu n-am ajuns până acolo. Ei, ia să vedem dacă sunteți toate! Sper că da, zise ea

ridicându-se să verifice. Of, nu! Chiar oul cel mai mare a rămas! Oare cât va mai dura?! Plictisită, se așază din nou să clocească.

Tocmai atunci veni în vizită o rață mai bătrână.

– Ce mai faci? Cum merge?

– Mai este un ou și nu știu de ce nu crapă găoacea. Dar ia privește ce frumoase sunt răuștele mele – nici că se poate mai frumoase. Seamănă toate cu tatăl lor. Uf! Rățoiul ăsta ticălos... nici măcar nu a trecut pe-aici să vadă ce mai fac.

– Să vad și eu oul care nu vrea să crape! spuse rața bătrână. Să nu fie un ou de curcă. Și eu m-am păcălit o dată așa și-am avut numai necazuri. Nu am reușit să fac puiul să se apropie de apă, ce să mai vorbim, să înoate! Măcăneam la el degeaba. Ia să vedem... Da, este un ou de curcă. Mai bine lasă-l și învață-ți răuștele să înoate.

– Aș mai sta puțin. Dacă tot am clocit atât timp, ce mai contează câteva zile în plus!

– Fă cum vrei! spuse rața bătrână și plecă la treburile ei.

În cele din urmă, crăpă și oul cel mare și din găoace ieși capul unui pui cam mare și urât.

„Ce rățoi mare!“ se gândi mama rață. „Să fie într-adevăr pui de curcă? Am să vad eu după ce am să-l bag în apă.“

A doua zi, vremea se arată frumoasă și ierburile verzi se legănau la soare. Rața își luă răuștele și se duse cu ele la iaz. „Mac-mac!“ spuse ea și răuștele se avântară fericite în apă unde înotau băgându-și capetele și stropind în toate părțile. Alături de celelalte răuște intră în apă și puiul cel mare și urât, înotând la fel ca ele.

– E puiul meu, nu e de curcă, se bucură rața. Dacă te uiți la el mai bine, nici nu e așa de urât. Și, ce bine își mișcă picioarele și cât de drept se ține! Mac-mac! Veniți după mine să vedeți lumea cea mare. Am să vă prezint și celorlalte rațe, în curtea conacului. Dar să nu vă pierdeți și să vă feriți de pisici.

Când au ajuns în curtea rațelor, o zarvă îngrozitoare: două familii se certau pentru un cap de țipar. S-au potolit abia după ce pisica l-a șterpelit, fugind cu el în botul mustăcios.

– Ați văzut? Cam așa se întâmplă pe lumea asta! le zise rața mamă cu necaz, căci poftise și ea la pește. Acum, duceți-vă toate la rața cea bătrână și grasă. Mergeți frumos și plecați-vă capetele în fața ei. E de neam spaniol și la picior poartă o panglică roșie. Este cel mai frumos lucru pentru o rață – cea mai mare distincție de care se bucură, însemnând că toți, oameni sau animale, trebuie să o respecte. Călcați legănat pe piciorușe și măcăiți plecându-vă gâtul!

Răuștele făcură întocmai, dar rațele mari aflate pe-acolo se arătară nemulțumite.

– Suntem destule aici! Uitați-vă ce multe sunt astea și printre ele se află și una nemaivăzută de urâtă! Nu se poate așa ceva! spuseră ele supărate, iar una ciupi de moț puiul cel urât.

– Ia lăsați răușca în pace! Ce aveți cu ea? o apără mama rață.

– E prea mare și atât de urâtă, că te face să o iei la bătaie! măcăi răutăcios cealaltă.

– Frumoase răuște ai! spuse rața bătrână cu panglica roșie la picior. Numai asta... ce ghinion! Ar trebui făcută din nou.

– Așa ceva nu se mai poate, dragă doamnă! E cam urâți-că, dar are o fire plăcută și înoată la fel de bine ca surorile ei, dacă nu chiar mai bine. Cu timpul, poate se va face mai mică și mai frumoasă. Cred că a stat prea mult în găoace, de-aceea n-a ieșit cum trebuie, zise mama rață, mângâindu-și puiul cel urât pe moț. Și, în definitiv, e rățoi, așa că poate să nu fie foarte frumos; în schimb, va fi foarte voinic.

– Celelalte răuște sunt tare frumoase, spuse rața cea bătrână. Gata, acum; asta e. Fiți bineveniți și... dacă se-ntâmplă să găsiți vreun cap de pește, să mi-l aduceți aici.

Rămaseră așadar acolo rățuștele și mama lor. Toate erau vesele și mulțumite; numai puiul cel urât era chinuit, îmbrâncit și batjocorit, nu numai de către rațe, dar și de găini. „Prea e mare!” spuneau toate, iar curcanul, care, având pinteni, se considera un adevărat împărat, se înroșea mânios când îl vedea, își umfla penele și tușea cu supărare.

Săracul pui era tare necăjit și nu știa unde să-și mai ascundă urâtenia.

Trecu prima zi, trecură și altele, dar pentru el era din ce în ce mai rău. Până și surorile ajunseseră să-i spună: „Poate până la urmă, are să te prindă pisica, urâtule!”

– Mai bine te-ai duce undeva departe, să nu mai fii văzut, îi spunea mama rață.

Bătută și ciugulită de păsări, împinsă la o parte de fata care venea să le dea mâncare, rățușca urâtă sări până la urmă peste gard și plecă în lume. Speriate de fâlăitul de aripi străin, păsările fugeau din stufăriș.

„Pesemne le sperie urâtenia mea”, se gândea rățușca, dar, neavând încotro, închidea ochii și-și continua drumul. Ajunse la iazul cel mare al rațelor sălbatice unde înnoptă obosită.

Dimineata, când rațele se treziră și o văzură printre ele întrebară:

– Da’ tu ce pasăre ești?

Rățușca răspunse înclinându-și politicos capul.

– Tare urâtă mai ești. Dar asta nu-nseamnă nimic, poți să rămâi printre noi, numai să nu te măriți cu cineva din familia noastră!

Și, cum rățușca urâtă nici nu se gândea la măritiș, rămase acolo mulțumită de stuful des și apa iazului. După două zile, poposiră prin preajmă doi gânsaci sălbatici, tineri și cam îndrăzneți:

– Vai, dar urât mai ești! Așa, ca pe placul nostru. Vino cu noi, fă-te pasăre călătoare, să zburăm până la o baltă unde

știm câteva găște sălbatice drăguțe. Ga-ga! Poate vei avea noroc!

În aceeași clipă se auziră două împușcături: Puc! Puc! și gânsacii căzură morți, înroșind apa. Alte împușcături împreăștiară păsările iazului. Peste tot erau vânători la pândă – ascunși în păpuriș sau cățărați în copacii de pe mal. În văzduh plutea fumul prafului de pușcă, iar câinii făceau să trosnească păpurișul și să plescăie apa. Biata rățușcă era tare înspăimântată. Tocmai vroia să-și ascundă măcar capul sub apă când un dulău mare, cu limba atârânăd, ajunse lângă ea, privind-o cu ochi lucitori fioroși. Întinse botul spre ea, dar deodată începu să rânjească și fugi prin stuf.

„Mulțumesc, Doamne!” răsuflă ea ușurată, bucurându-se acum de urâtenia ei care o salvase de câine, și se ascunse bine în stufăriș până când vânătoarea încetă. Era atât de speriată încât ieși din ascunziș abia după câteva ore și fugi cât putu de repede peste un câmp. Se stârnise vântul, îngrenându-i drumul și obosind-o din cale-afară.

Când se înseră, ajunse la o cocioabă atât de dărăpănată, încât nici măcar ea nu știa în care parte să se prăbușească, rămânând tocmai de aceea în picioare. Era furtună și rățușca se ghemui jos, lângă intrarea în colibă, pentru că, oricum, nu mai putea înainta. Văzu atunci că vântul, suierând, deschisese puțin ușa care și așa abia se mai ținea în bala-male și se strecură repede înăuntru pentru a se adăposti mai bine.

În cocioabă dormeau o femeie cu un motan și o găină. Motanul știa să se întindă, să toarcă și să-și arcuiască spatele, împrăștiind stelute de scântei, dacă era mângâiat în răspăr. Găina avea picioare scurte și femeia o iubea ca pe propriul ei copil, pentru că făcea ouă.

Dimineata, când se treziră cu toții, băgară imediat de seamă că aveau un oaspete; motanul începu să toarcă, iar găina să cotcodăcească.

– Ce oi fi tu? întrebă către rățușcă femeia care, nevăzând prea bine, crezută că în colibă intrase o rață grasă, rătăcită de furtună. Ba, chiar mă bucur, spuse ea, gândindu-se că vor avea de-acum încolo și ouă de rață. Numai să nu fie rățoi...

Pentru a fi sigură, o puse trei săptămâni la încercare – numai că nu ieși nici un ou.

Acolo, în colibă, motanul și găina se dădeau drept stăpânii locului. Ba mai mult chiar, spuneau întotdeauna „Noi și restul lumii“, socotindu-se jumătatea lumii – și încă jumătatea cea bună. Când rățușca încercă să le spună că ar exista și alte păreri, găina se răsti la ea:

– Poți să faci ouă?

– Nu, nu pot.

– Atunci, să taci!

Apoi motanul întrebă și el:

– Poți să te motănești, să torci și să împrăștii scânteii?

– Nu, nu pot.

– Păi, atunci să taci și să-i lași pe cei mai înțelepți decât tine să vorbească.

Rățușca se retrase într-un colț, tristă; însă, când simți razele soarelui și aerul proaspăt de afară pătrunzând înăuntru, o cuprinsese o dorință atât de puternică de-a merge la iaz să înoate, încât nu se putu abține și îi vorbi și găinii despre cele gândite.

– Ce-o fi cu tine? se indignă găina. Nu ai ce face și te duc gândurile la prostii. Pune-te să faci ouă, sau începe să torci și-or să-ți treacă!

– Dar este atât de minunat să plutești pe apă, să te joci și să împrăștii stropi în jurul tău, sau să-ți cufunzi capul în unda răcoroasă!

– Astea sunt plăceri?! Se vede că ai înnebunit! Întreabă-l pe motan, care este cel mai înțelept animal pe care-l cunosc, dacă i-ar plăcea să se scufunde în apă! Cât despre mine, nici nu m-aș gândi să fac așa ceva. Ia întreab-o și pe

stăpâna noastră cea înțeleaptă: ar vrea ea să înoate și să-și bage capul sub apă!?

– Nu mă înțelegeți, spuse rățușca, întristată.

– Dacă noi nu te înțelegem, măntreb cine te-ar înțelege. Doar nu-ți închipui că ești mai deșteaptă decât motanul și stăpâna – ca să nu mai vorbesc de mine însămi. Lasă prostiile și mulțumește lui Dumnezeu pentru bunătatea de care ești înconjurată. Fii mulțumită că ai un loc la căldură în casă și ești în compania unor ființe de la care ai de învățat numai lucruri înțelepte. Iar tu... faci mofturi. Ascultă-mă pe mine, care îți vreau binele. Chiar dacă nu-ți place ce-ți spun, gândește-te că numai prietenii adevărați vorbesc așa. Învață să faci ouă, sau să torci și să împrăștii scânteii.

– Tare cred că voi pleca în lumea largă, spuse rățușca, îngândurată.

– Atunci, pleacă! se răsti găina.

Plecă rățușca. Ajungând la un iaz, înotă și se scufundă în voie, dar fericită tot nu era, căci, din cauza urâteniei sale, nu se uita nimeni la ea și stătea tot timpul singură.

Veni toamna și frunzele copacilor din pădure, îngălbenite, dansau în văzduh, înainte să cadă, împrăștiate de vânt. Norii se pregăteau să aducă zăpada, iar un corb așezat pe o creangă croncănea de frig.

Biata rățușcă nu o ducea deloc bine.

Într-o seară, la asfințitul soarelui, poposi în acel loc un cârd de păsări minunate – uluitor de albe, cu gâtul lung și delicat. Scoteau niște sunete misterioase și, după un scurt popas, se înălțară, plutind cu aripile lor mari, larg desfăcute, spre țări mai calde, cu lacuri mai mari și mai albastre. Urcaseră atât de sus în zborul lor! Rățușca nu mai văzuse așa ceva și, după ce minunatele păsări dispărură în călătoria lor, rămase neliniștită și fără astâmpăr. Își tot înălța capul și începuse să scoată niște țipete de care se sperie chiar și ea. Nu putea să uite acele păsări – nu le știa numele, nu știa încotro zburau, dar simțea pentru ele ceva ce nu